

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Тестові завдання для самоконтролю із зоології

Укладачі: Галина ПЕЧЕРИЦЯ
Юлія МАКСИМЕНКО

Житомир – 2026

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 3 від 30 січня 2026 року)

Рецензенти:

Лариса ОЙЦЮСЬ – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії Рівненського державного гуманітарного університету

Ірина ПЕРШКО – кандидат біологічних наук, доцент, викладач вищої кваліфікаційної категорії Житомирського базового фармацевтичного фахового коледжу Житомирської обласної ради

Лариса АСТАХОВА – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри ботаніки, біоресурсів та збереження біорізноманіття Житомирського державного університету імені Івана Франка

П 31 Тестові завдання для самоконтролю із зоології / Укладачі: Галина Печериця, Юлія Максименко, Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2026. 86 с.

Тестові завдання для самоконтролю із зоології розроблено для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 09 Біологія спеціальності Е1 Біологія та біохімія при вивченні освітньої компоненти «Зоологія». Розробка містить завдання для самоперевірки з усіх тем курсу, що дозволяє здобувачам вищої освіти перевірити, наскільки повно засвоєний матеріал, що вивчається. Тестові завдання можуть бути застосовані для реалізації як навчальної, так і контролюючої функцій.

УДК 502.3
П 31

©Печериця Г. 2026
©Максименко Ю. 2026
©Житомирський державний
університет імені Івана
Франка, 2026

ЗМІСТ

Вступ	4
Клас Асцидії <i>Ascidia</i> , Сальпи <i>Salpae</i> , Апендикулярії <i>Appendiculariae</i> . Клас Головохордові <i>Cephalochordata</i> та Круглороті <i>Cyclostomata</i>	6
Клас Хрящові риби <i>Chondrichthyes</i>	16
Клас Кісткові риби <i>Osteichthyes</i>	26
Клас Земноводні, або Амфібії <i>Amphibia</i>	37
Клас Плазуни, або Рептилії <i>Reptilia</i>	47
Клас Птахи <i>Aves</i>	57
Класи Ссавці, або Звірі, <i>Mammalia, seu Theria</i>	70
Ключі до тестових завдань.....	82
Рекомендована література.....	85

ВСТУП

Метою вивчення освітньої компоненти «Зоологія» є формування знань про таксономічну різноманітність хордових тварин, розуміння ролі хордових у екосистемах, включаючи їх взаємодію з навколишнім середовищем та антропогенні загрози.

Основними завданнями вивчення освітньої компоненти є:

- викласти теоретичні основи щодо походження, еволюції, географічного поширення та формування фаун хордових тварин, їх різноманіття, способу життя, практичного значення;
- ознайомити з практичними методами досліджень у галузі систематики тварин;
- сформувати у студентів мотивацію до здійснення системних фауністичних досліджень;
- фіксація знань теоретичного курсу шляхом вивчення наочного лабораторного матеріалу.

Здобувач повинен знати:

- короткі історичні відомості про становлення та розвиток систематики хордових тварин;
- екологічні групи основних таксонів хордових, їх розповсюдження та особливості пристосування до умов навколишнього середовища;
- методичні принципи раціонального використання та збереження різноманітності фауни хребетних тварин.

Здобувач повинен вміти:

- аналізувати особливості морфо-біологічної характеристики та поширення у різних видів і груп хордових у зв'язку з особливостями способу життя у різноманітних екологічних нішах;
- обирати методи для здійснення конкретних досліджень у галузі систематики;
- розробляти план роботи для самовдосконалення, засвоєння нових знань та оволодіння сучасними методами експериментальних досліджень;

- знати і аналізувати принципи структурно-функціональної організації, механізмів регуляції та адаптації організмів;
- визначати систематичну приналежність різних представників фауни хребетних тварин України та світу.

Розроблені тестові завдання для самоконтролю з освітньої компоненти «Зоологія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти підготовлено відповідно до вимог навчальної програми. Методичний матеріал структуровано у логічній послідовності та охоплює всі змістові модулі, передбачені курсом зоології. Сукупність запропонованих завдань забезпечує перевірку рівня сформованості системних і науково обґрунтованих знань про різноманіття, морфологію, екологію та біологічні особливості тваринного світу. Використання тестових завдань дозволяє здобувачам здійснювати ефективний самоконтроль засвоєння теоретичного матеріалу та сприяє якісній підготовці до підсумкового оцінювання.

**Клас Асцидії *Ascidia*, Сальпи *Salpae*, Апендикулярії *Appendiculariae*. Клас
Головохордові *Cephalochordata* та Круглороті *Cyclostomata***

1. Який вид є типовим представником класу *Cephalochordata*?

- а) *Ascidacea*
- б) *Branchiostoma lanceolatum*
- в) *Petromyzontida*
- г) *Salpidae*
- д) *Appendicularia*

2. Який спосіб життя характерний для дорослих асцидій?

- а) Планктонний
- б) Сидячий
- в) Паразитичний
- г) Риючий
- д) Напівводний

3. Яка речовина утворює туніку асцидій?

- а) Хітин
- б) Целюлоза
- в) Кератин
- г) Муцин
- д) Колаген

4. Який тип живлення характерний для сальп?

- а) Фільтрація
- б) Хижацтво
- в) Паразитизм
- г) Сапротрофне живлення
- д) Симбіоз

5. Яка особливість будови апендикулярій?

- а) Наявність туніки
- б) Наявність "будиночка"
- в) Сегментоване тіло

- г) Радіальна симетрія
 - д) Відсутність хорди у дорослих особин
6. Яку роль відіграють апендикулярії в екосистемі?
- а) Фільтратори
 - б) Хижаки
 - в) Паразити
 - г) Деструктори
 - д) Симбіонти
7. Яка особливість розмноження сальп?
- а) Тільки статеве розмноження
 - б) Тільки нестатеве розмноження
 - в) Чергування статевого та нестатевого розмноження
 - г) Партеногенез
 - д) Самоспліднення
8. Який представник належить до класу Головохордові?
- а) Мінога
 - б) Міксіна
 - в) Ланцетник
 - г) Асцидія
 - д) Сальпа
9. Яка характерна особливість будови ланцетника?
- а) Відсутність хорди у дорослих особин
 - б) Наявність хорди протягом усього життя
 - в) Наявність черепа
 - г) Наявність парних плавців
 - д) Наявність зябрових кришок
10. Який тип живлення характерний для ланцетника?
- а) Фільтрація
 - б) Хижацтво
 - в) Паразитизм
 - г) Сапротрофне живлення

д) Симбіоз

11. Де мешкають ланцетники?

а) Прісні водойми

б) Морські мілководдя

в) Глибоководні зони

г) Наземні біотопи

д) Паразитично в організмі риб.

12. Яку роль відіграють ланцетники в екосистемі?

а) Фільтратори

б) Хижаки

в) Паразити

г) Деструктори

д) Симбіонти

13. Яка особливість кровоносної системи ланцетника?

а) Наявність серця

б) Відсутність серця

в) Замкнена кровоносна система

г) Наявність лімфатичної системи

д) Наявність порталної системи нирок.

14. Особливістю нервової системи ланцетника є:

а) Наявність головного мозку

б) Відсутність нервової системи

в) Наявність нервової трубки без диференціації на відділи

г) Наявність гангліїв

д) Наявність бічної лінії.

15. Представники, що належать до класу Круглороті?

а) Ланцетник

б) Асцидія

в) Мінога та міксина

г) Сальпа

д) Апендикулярія

16. Характерна особливість будови круглоротих:

- а) Наявність щелеп
- б) Відсутність парних плавців
- в) Наявність кісткового скелета
- г) Наявність зябрових кришок
- д) Наявність плавального міхура.

17. Тип живлення, що характерний для міног:

- а) Фільтрація
- б) Паразитизм
- в) Хижацтво
- г) Сапротрофне живлення
- д) Симбіоз

18. Тип живлення, який характерний для міксин:

- а) Фільтрація
- б) Паразитизм/сапрофагія
- в) Хижацтво
- г) Сапротрофне живлення
- д) Симбіоз

19. Круглороті мешкають:

- а) Тільки прісні водойми
- б) Тільки морські водойми
- в) Прісні та морські водойми
- г) Наземні біотопи
- д) Паразитично в організмі ссавців.

20. Яку роль відіграють круглороті в екосистемі?

- а) Фільтратори
- б) Паразити/редуценти
- в) Хижаки
- г) Деструктори
- д) Симбіонти

21. Дихальна система круглоротих представлена:

- а) Наявністю легень
- б) Зябровими мішками
- в) Трахеями
- г) Легеневими мішками
- д) Шкірним диханням

22. Кровоносна система круглоротих характеризується:

- а) Наявністю чотирикамерного серця
- б) Наявністю трикамерного серця
- в) Двокамерного серця
- г) Відсутністю серця
- д) Змішаною кров'ю

23. Нервова система круглоротих характеризується:

- а) Добре розвиненим головним мозком
- б) Відсутністю нервової системи
- в) Нервова трубка без диференціації
- г) Наявністю гангліїв
- д) Розсіяною нервовою системою

24. Яка особливість органів чуття круглоротих?

- а) Добре розвинений зір
- б) Добре розвинений слух
- в) Добре розвинений нюх
- г) Наявність бічної лінії
- д) Всі відповіді правильні

25. Особливістю видільної системи круглоротих є:

- а) Нирки
- б) Мальпігієві судини
- в) Протонефридії
- г) Метанефридії
- д) Жирове тіло

26. Яка особливість розмноження міног?

- а) Партеногенез
- б) Метаморфоз
- в) Брунькування
- г) Поділ
- д) Самозапліднення

27. Для розмноження міксин характерний:

- а) Партеногенез
- б) Метаморфоз
- в) Брунькування
- г) Прямий розвиток
- д) Самозапліднення

28. Яка екологічна роль міног?

- а) Фільтратори
- б) Паразити
- в) Хижаки
- г) Сапротрофи
- д) Симбіонти

29. Екологічна роль міксин в тому, що вони:

- а) Фільтратори
- б) Паразити/сапрофаги
- в) Хижаки
- г) Сапротрофи
- д) Симбіонти

30. Шкіра круглоротих:

- а) Вкрита лускою
- б) Вкрита кістковими пластинками
- в) Гола, слизова
- г) Вкрита хітиновим панциром
- д) Вкрита пір'ям

31. Яка особливість ротового апарату круглоротих?

- а) Наявність щелеп з зубами
- б) Ротова лійка з роговими зубчиками
- в) Дзьоб
- г) Хоботок
- д) Фільтрувальний апарат

32. Яка особливість скелета круглоротих?

- а) Кістковий скелет
- б) Хрящовий скелет
- в) Відсутність скелета
- г) Зовнішній хітиновий скелет
- д) Скелет з вапнякових пластинок

33. Яка особливість травної системи круглоротих?

- а) Наявність шлунка з відділами
- б) Відсутність шлунка
- в) Наявність жуйного шлунка
- г) Наявність багатокамерного шлунка
- д) Наявність кишечника з ворсинками

34. Яка особливість органів розмноження круглоротих?

- а) Парні статеві залози
- б) Непарні статеві залози
- в) Гермафродитизм
- г) Партеногенез
- д) Брунькування

35. Яка особливість поведінки круглоротих під час розмноження?

- а) Складні шлюбні ритуали
- б) Міграції до місць нересту
- в) Будівництво гнізд
- г) Турбота про потомство
- д) Всі відповіді правильні

36. Яка особливість розвитку личинок міног?

- а) Прямий розвиток
- б) Метаморфоз з личинковою стадією, яка називається піскорийка
- в) Внутрішньоутробний розвиток
- г) Розвиток у яйці без личинкової стадії
- д) Партеногенез

37. Яка функція слизу, що виділяється міксинами?

- а) Захист від хижаків
- б) Змащення тіла для полегшення руху
- в) Захоплення здобичі
- г) Утворення кокона для розмноження
- д) Всі відповіді правильні

38. Яка роль круглоротих у харчових ланцюгах?

- а) Первинні продуценти
- б) Правильні відповіді г та в
- в) Консументи другого і третього порядків
- г) Редуценти
- д) Всі відповіді правильні

39. Яка характерна особливість личинок асцидій?

- а) Відсутність хорди
- б) Наявність хорди та нервової трубки
- в) Радіальна симетрія
- г) Сегментоване тіло
- д) Відсутність травної системи

40. Яка морфо-функціональна особливість відрізняє Cephalochordata від інших хордових?

- а) Відсутність диференційованого головного мозку
- б) Наявність екзоскелета
- в) Наявність парних кінцівок
- г) Наявність альвеолярних легень
- д) Наявність складної нервової системи

41. Яка личинка характерна для Ascidiacea?

- а) Планула
- б) Глохідія
- в) Велігер
- г) Головастикоподібна личинка
- д) Лярва

42. Яка функціональна роль хорди у Cephalochordata?

- а) Опорна функція
- б) Респіраторна функція
- в) Травна функція
- г) Екскреторна функція
- д) Репродуктивна функція

43. Яка ембріональна ознака є характерною для хордових на ранніх стадіях розвитку?

- а) Наявність кінцівок
- б) Наявність екзоскелета
- в) Наявність панцирного покриву
- г) Наявність зяберних щілин
- д) Наявність альвеолярних легень\

44. Газообмін в асцидій відбувається у...

- а) М'язах-сфінктерах, що рухають сифони
- б) Зябрових перегородках
- в) Миготливому епітелії, що вистилає ендостиль та краї зябрових отворів
- г) Одношаровому епітелії мантиї
- д) Стигмах – численних зябрових отворах, що відкриваються в атріальну (навколозяброву) порожнину

45. Анамнії на відміну від амніоти

- а) Мешкають в повітряному середовищі
- б) Первинноводні; у запасі поживних речовин в яйці мають мало жовтка; мають тулубові нирки; мають непрямий розвиток
- в) Мають зародкові оболонки

г) Мають тазові нирки

д) Вторинноводні; у запасі поживних речовин в яйці мають багато жовтка; мають тазові нирки; мають прямий розвиток

46. Тіло ланцетника:

а) Веретеноподібне, синього забарлення з тунікою зовні

б) Напівпрозоре, сплюснуте зверху

в) Веретеноподібне, сплюснуте з боків, напівпрозоре, загострене з обох кінців

г) Веретеноподіне, має аскансанти в покривах, сплюснуте з боків

д) Напівпрозоре, але з кінців з синім забарвленням

47. До підкласів Круглоротих (Cyclostomata) належать:

а) Міногоподібні (Petromyzoniformes) та Остеостраки (Osteostraci)

б) Міксинові (Muxinidae) та Міногові (Petromyzonidae)

в) Міноги (Petromyzones) та Міксини (Muxini)

г) Міногові (Petromyzonidae) та Міксини (Muxini)

д) є декілька правильних відповідей

48. Хорда утворюється:

а) В частини примітивних хордових тварин

б) В усіх хордових тварин і залишається все життя

в) В усіх, окрім високоорганізованих представників у зв'язку з наявністю в них на зародкових етапах внутрішнього хребта

г) В усіх хордових на ранніх стадіях розвитку із зародків, у нижчих хордових вона зберігається все життя, а у вищих – є лише у зародків, бо у дорослих – хребет

д) Немає правильного варіанту відповіді

49. Нормальна океанічна солоність для покривників становить

а) 25‰

б) 50‰

в) 10‰

г) 35‰

д) 70‰

50. Асцидії акамулюють в собі:

- а) личинки-нащадки, задля їх збереження
- б) йод та інші йодовмісні сполуки
- в) ванадій, тантал, ніобій, титан
- г) солі, відфільтровані з води
- д) мертві рештки, використовуючи їх у моменті стресу як джерело поживних речовин.

Клас Хрящові риби Chondrichthyes

1. Ароморфозом дводишних риб є:

- а) Утворення додаткового 2-го кола кровообігу
- б) Диференціація миготливої повіки
- в) Потужніший розвиток зябер
- г) Утворення зачаткових легень
- д) Здатність дихати атмосферним повітрям хоанами

2. Вкажіть, яку ще з перелічених назв має підклас Суцільноголових (Holocerphali):

- а) Акулові
- б) Променепері
- в) Новопері
- г) Химерові
- д) Ламноподібні

3. Характерними ознаками Хрящових риб є:

- а) Лише зовнішнє запліднення та згорівий епідерміс як захист шкіри
- б) Відсутність плавального міхура. Розвиток спірального каналу в кишечнику
- в) Лише живородіння та годування малят молоком
- г) Наявність зябрових кришок та тулубових нирок
- д) Непарні сім'яники у самців та маленька печінка

4. Надряд Акули (Selachomorpha) належить до підкласу:

- а) Суцільноголові риби (Holocerphali)
- б) Лопатепері риби (Sarcopterygii)
- в) Хрящові риби (Chondrichthyes)

- г) Костисті риби (Teleostei)
 - д) Пластинозяброві (Elasmobranchii)
5. Гігантська акула (*Cetorhinus maximus*) належить до ряду:
- а) Кархариноподібні (Carchariniformes)
 - б) Пилконосоподібні (Pristiophoriformes)
 - в) Ламноподібні (Lamniformes)
 - г) Вобегонгоподібні (Orectolobiformes)
 - д) Різнозубоподібні (Heterodontiformes)
6. Яка особливість зубів хрящових риб?
- а) Постійні та незмінні протягом життя
 - б) Зношуються та змінюються протягом життя
 - в) Складаються з кісткової тканини
 - г) Відсутні у представників цього класу
 - д) Використовуються лише для механічного подрібнення рослин
7. Яка функція спірального клапана у кишечнику хрящових риб?
- а) Прискорює процес травлення
 - б) Дозволяє поглинати більше кисню
 - в) Збільшує площу всмоктування живильних речовин
 - г) Допомогає підтримувати плавучість
 - д) Фільтрує солі з морської води
8. Яка особливість відрізняє хрящових риб від кісткових?
- а) Відсутність зябрових кришок
 - б) Відсутність плавального міхура
 - в) Живлення лише рибою
 - г) Відсутність серця
 - д) Спинний мозок відсутній
9. Який ряд належить до Надряду Акули?
- а) Скатоподібні
 - б) Пилкорилоподібні
 - в) Різнозубоподібні
 - г) Химероподібні

д) Лопатоносі скати

10. До якого ряду належать морські ангели?

а) Ламноподібні

б) Катраноподібні

в) Скватиноподібні

г) Кархариноподібні

д) Акулоангелоподібні

11. Яка акула належить до Ламноподібних акул?

а) Велика біла акула

б) Китова акула

в) Молотоголова акула

г) Пилконоса акула

д) Акула-гоблін

12. Який ряд скатів має у середній частині хвоста один або кілька отруйних шипів?

а) Пилкорилоподібні

б) Хвостоклоподібні

в) Електричні скати

г) Ламноподібні

д) Кархариноподібні

13. Який вид акул належить до Кархариноподібних акул?

а) Тигрова акула

б) Плащоносна акула

в) Колюча акула катран

г) Морська лисиця

д) Пилконоса акула

14. Яка особливість ряду Ламноподібні?

а) Мають слабкі щелепи

б) Подовжений хвіст з отруйним шипом

в) Відсутність очей

г) Гострі зуби

д) Наявні плавці

15. Яка латинська назва колючої акули катран?

а) *Raja clavata*

б) *Chimaera monstrosa*

в) *Squalus acanthias*

г) *Pristis pristis*

д) *Carcharodon carcharias*

16. Який ряд включає молотоголових акул?

а) Ламноподібні

б) Катраноподібні

в) Кархариноподібні

г) Скватиноподібні

д) Різnozубоподібні

17. До якого підкласу належать химери?

а) Суцільноголові

б) Пластинчастозяброві

в) Ламноподібні

г) Різnozубоподібні

д) Кархариноподібні

18. Яке значення мають хрящові риби у природи?

а) Регуляція чисельності інших морських тварин

б) Виключно декоративне

в) Очищення води

г) Утворення коралових рифів

д) Продукування кисню

19. Яка головна відмінність химер від акул?

а) Відсутність луски

б) Велика кількість зубів

в) Будовою щелеп

г) Довгі плавці

г) Спрощений скелет

20. Який ряд містить гігантських акул?

- а) Ламноподібні
- б) Катраноподібні
- в) Кархариноподібні
- г) Скватиноподібні
- д) Пилконосоподібні

21. Яка латинська назва морської лисиці?

- а) *Chimaera monstrosa*
- б) *Squalus acanthias*
- в) *Raja clavata*
- г) *Carcharodon carcharias*
- д) *Pristis pristis*

22. Яка особливість риби ряду Скатоподібні?

- а) Наявність « крилоподібних» плавців
- б) Великі зуби
- в) Відсутність зябер
- г) Наявність плавального міхура
- д) Потовщений хвіст

23. Яка особливість ряду Пилконосоподібних?

- а) Подовжене тіло
- б) Відсутність зубів
- в) Видовжений роstrум
- г) Дихання через виготовлення
- д) Живлення за допомогою водоростей

24. Яке основне середовище проживання хрящових риб?

- а) Прісні води
- б) Моря й океани
- в) Глибоководні річки
- г) Лимани
- д) Коралові рифи

25. Який ряд включає Китову акулу ?

- а) Ламноподібні
- б) Кархариноподібні
- в) Гребенезубоподібні
- г) Катраноподібні
- д) Пилконосоподібні

26. Яка характерна ознака катранових акул?

- а) Зябра прикриті шкірястим клапаном
- б) Пилкоподібний ростр
- в) Пласку форму тіла
- г) Наявність колючок перед спинними плавцями
- д) Аутостилія

27. Які скати використовують електричні імпульси для захисту та полювання

- а) Мармуровий скат
- б) Морська лисиця
- в) Велетенський морський диявол
- г) Шестизябровий скат
- г) Скат плямистий

28. Якими способами хрящові риби підтримують осмотичний баланс?

- а) Активно видаляють надлишок солі через спеціальні зяброві залози
- б) Накопичують сечовину у крові
- в) фільтруючи воду через спеціальні ниркові структури
- г) Виробляють концентровану сечу з високим вмістом солей, що дозволяє підтримувати водний баланс.
- д) Використовують спеціальні жирові депо для накопичення води та запобігання зневодненню.

29. Який представник належить до родини оселедцевих акул ?

- а) Китова акула
- б) Кривозуба акула
- в) Пилконоса акула
- г) Морська лисиця

д) Велика біла акула

30. Особливість кровоносної системи у хрящових риб?

а) Трикамерне серце

б) Артеріальна та венозна кров змішується

в) Два кола кровообігу

г) Не замкнена

д) Замкнена

31. Оберіть систематичні ознаки надряду Скати (Batomorpha)

а) Мають зяброві отвори на черевному боці. Зуби не мають гострих вершин і країв

б) Притаманні два спинних плавці

в) Рот маленький. Голова велика, висока, з випнутими надочними гребенями

г) Рухи грудних плавців під час плавання нагадують помаху крил. Живородні

д) До підкласу належить один ряд Химероподібні (Chimaeriformes).

Гідростатичний орган – плавальний міхур

32. Морський диявол, або манта (*Manta birostris*) належить до ряду

а) Електричні скати (Torpediniformes)

б) Ромбоподібні, або Ромботілі (Rajiformes)

в) Пилкорилоподібні (Pristiformes)

г) Хвостоклоподібні (Dasyatiformes)

д) Рохлеподібні (Rhinobatiformes)

33. Ниткорилий скат (*Springeria folirostris*) та морська лисиця (*Raja clavata*)

належать до ряду

а) Ромбоподібні, або Ромботілі (Rajiformes) +

б) Хвостоклоподібні (Dasyatiformes)

в) Електричні скати (Torpediniformes)

г) Пилкорилоподібні (Pristiformes)

д) Рохлеподібні (Rhinobatiformes)

34. Яка акула є яйцеживородною?

а) Китова акула

б) Катран

- в) Акула-молот
- г) Морський ангел
- д) Всі вище перелічені

35. Яка акула має мигальну перетинку на очах?

- а) Катран
- б) Кархародон
- в) Китова акула
- г) Акула-нянька
- д) Всі вище перелічені

36. Яка акула має плоскі зуби?

- а) Катран
- б) Акула-молот
- в) Різnozуба акула
- г) Китова акула
- д) Морська лисиця

37. Яка акула відноситься до ряду Ламноподібні?

- а) Катран
- б) Морський ангел
- в) Кархародон
- г) Китова акула
- д) Акула-нянька

38. Яка акула має здатність світитися?

- а) Полярна акула
- б) Катран
- в) Китова акула
- г) Акула-нянька
- д) Морський ангел

39. Яка акула має вусики на рилі?

- а) Морський ангел
- б) Акула-нянька
- в) Катран

- г) Кархародон
 - д) Китова акула
40. Яка акула живе на великій глибині (до 1200 м)?
- а) Катран
 - б) Плащоносна акула
 - в) Китова акула
 - г) Акула-нянька
 - д) Морський ангел
41. Яка акула не має анального плавця?
- а) Катран
 - б) Морський ангел
 - в) Китова акула
 - г) Акула-нянька
 - д) Кархародон
42. Яка акула має конічні яйця в рогових капсулах?
- а) Катран
 - б) Різnozуба акула
 - в) Китова акула
 - г) Акула-нянька
 - д) Морський ангел
43. Яка акула має великі зуби?
- а) Катран
 - б) Кархародон
 - в) Китова акула
 - г) Акула-нянька
 - д) Морський ангел
44. Яка акула має 2 спинні плавці без колючих шипів?
- а) Катран
 - б) Вобенгонгоподібні
 - в) Китова акула
 - г) Акула-нянька

д) Морський ангел

45. Яка акула має 2 спинні плавці, кожен з яких має колючий шип?

а) Різозуба акула

б) Катран

в) Китова акула

г) Акула-нянька

д) Морський ангел

46. Яка акула є найбільшою з ряду Катраноподібні?

а) Катран

б) Полярна акула

в) Китова акула

г) Акула-нянька

д) Морський ангел

47. Де розташовані зяброві отвори у скатів?

а) На спині

б) На черевному боці

в) На голові

г) На хвості

д) Відсутні

48. Яка особливість грудних плавців скатів?

а) Вони відсутні

б) Вони зрослися з боками і головою

в) Вони мають гострі кігті

г) Вони використовуються для польоту

д) Вони мають яскраве забарвлення

49. Чим скати відрізняються від акул у будові зубів?

а) Зуби скатів гострі та великі

б) Зуби скатів не мають гострих вершин і країв

в) Зуби скатів отруйні

г) Зуби скатів змінюють колір

д) Зуби скатів мають пилкоподібну форму

50. Яку функцію виконує бризкальце у скатів?

- а) Слух
- б) Нюх
- в) Дихання
- г) Дотик
- д) Виділення отрути

Клас Кісткові риби Osteichthyes

1. Вкажіть назву класу Кісткові риби латиною

- а) Amphibia
- б) Agnatha
- в) Osteichthyes
- г) Chondrichthyes
- д) Selachioidei

2. Перший студент стверджує, що клас Кісткові риби (Osteichthyes) об'єднує 2 підкласи та 1 групу таких тварин. Другий студент доводив, що до класу Кісткових риб входить 3 підтипи риб. Хто зі студентів має рацію?

- а) Перший студент
- б) Другий студент
- в) Обоє праві
- г) Обоє неправі
- д) немає правильної відповіді

3. Який тип плавників у кісткових риб використовуються для стабілізації і балансування під час плавання?

- а) Грудні плавники
- б) Черевні плавники
- в) Анальний плавник
- г) Хвостовий плавник
- д) Спинний плавник

4. Яка структура на голові кісткових риб відповідає за чутливість до коливань у воді?

- а) Спіральний клапан
- б) Нирки
- в) Лінійний орган
- г) Кислотний орган
- д) Заябра

5. Як називається орган, що дозволяє кістковим риbam підтримувати нейтральну плавучість у воді?

- а) Плавальний міхур
- б) Мозок
- в) Серце
- г) 12-типала кишка
- д) Головний мозок

6. Як функціонує плавальний міхур у кісткових риб?

а) Плавальний міхур заповнюється водою, що допомагає зберігати сталий рівень плавучості на всіх глибинах

б) Плавальний міхур використовується лише для зберігання їжі та не має відношення до плавучості

в) Плавальний міхур не бере участі в регулюванні плавучості, оскільки це завдання виконує лише м'язова система

г) Плавальний міхур містить гази, які дозволяють риbam контролювати свою плавучість, змінюючи об'єм міхура в залежності від глибини

д) Плавальний міхур складається з рідини, яка допомагає підтримувати рівновагу на певних глибинах, але не змінює плавучість

7. Яким чином еволюційні зміни в будові та функціонуванні шкіри кісткових риб дозволяють їм адаптуватися до різних середовищ і умов життя?

а) Луска кісткових риб має переважно камуфляжну функцію, не впливаючи на захист або рухливість риби

б) Луска покриває шкіру риби і зменшує тертя з водою, а слизова оболонка забезпечує бар'єр проти паразитів, зменшуючи ризик інфекцій

в) Луска виконує роль теплоізоляції, а слизова оболонка забезпечує тільки додатковий захист від механічних пошкоджень

г) Луска має здатність поглинати токсини з води, а слизова оболонка служить для захисту від ультрафіолетового випромінювання

д) Луска і слизова оболонка використовуються тільки для комунікації між рибами, не виконуючи захисних функцій

8. Яка особливість будови зябер забезпечує ефективне насичення крові у воді з низьким вмістом кисню?

а) Зябра мають спрощену будову, що дозволяє риbam дихати навіть в умовах низького рівня кисню

б) Зябра складаються з тонких філаментів, які забезпечують велику газообмінну площу

в) Зябра працюють за принципом фільтрації води без участі капілярів, що призводить до ефективного поглинання кисню

г) Зябра у кісткових рибах відсутні, і дихання відбувається через шкіру, що дозволяє уникнути дефіциту кисню

д) Зябра складаються з великих пор, через які проходять незначні об'єми води, що спрощує процес дихання

9. Яка екологічна роль кісткових риб?

а) Є лише консументами на верхівці трофічного ланцюга і їхня присутність лише збільшує чисельність дрібних безхребетних

б) Не мають суттєвого впливу на екосистеми, оскільки вони знаходяться на нижчих рівнях трофічного ланцюга і не займаються контролем популяцій інших видів

в) Завдяки своєму режиму харчування, контролюють популяції водоростей, безхребетних та інших риб

г) Допомагають підтримувати рівновагу в екосистемах через утилізацію відмерлої органіки, не маючи значного впливу на живі популяції

д) Слугують їжею для організованіших хижих видів і не впливають на популяційні коливання інших видів у водному середовищі

10. До класу Кісткових риб належать:

а) Підклас Лопатепері (Sarcopterygii) та підклас Пластинозяброві (Elasmobranchii)

б) Підклас Суцільноголові (Holocerphali) та підклас Лопатепері (Sarcopterygii)

в) Група Кистисті (Teleostei) та підклас Лопатепері (Sarcopterygii)

г) Група Кистисті (Teleostei), підклас Лопатепері (Sarcopterygii) та підклас Променепері (Actinopterygii)

д) Лише надряди та група Кистистих (Teleostei)

11. До ознак кистистих риб належать:

а) Плакоїдна луска та відсутність зябрових кришок

б) Більше число кісток у нижній щелепі (зазвичай 9)

в) Розвинені кісткові промені, що підтримують шкірястий край зябрової покришки. Кісткові луски

г) Хвостовий плавець гетероцеркальний

д) 4-камерне серце та відсутність зябрових кришок

12. Шпрот європейський (*Sprattus sprattus*) та норвезький оселедець (*Clupea harengus*) належать до ряду:

а) Оселедцеподібні (Clupeiformes)

б) Міктофоподібні (Mystophiiformes)

в) Амієподібні (Amiiformes)

г) Осетроподібні (Acipenseriformes)

д) Диптеридіоподібні (Dipteridiformes)

13. У відділ Кистисті риби (Teleostei) об'єднують:

а) 30–40 рядів

б) 7 рядів

в) 2 ряди

г) 25-28 рядів

д) 6 рядів

14. Надряд Дводишні Риби (Dipneustomorpha) належить до підкласу:

а) Променепері (Actinopterygii)

б) Суцільноголові (Holocerphali)

- в) Костисті (Teleostei)
- г) Лопатепері риби (Sarcopterygii)
- д) немає правильної відповіді

15. Який тип кровообігу мають Кісткові риби?

- а) Закритий
- б) Замкнений, з чотирикамерним серцем
- в) Замкнений, з двокамерним серцем
- г) Відкритий
- д) Кровообіг відсутній

16. Який ряд містить найбільшу кількість видів серед усіх кісткових риб?

- а) Лососеподібні
- б) Окунеподібні
- в) Тріскоподібні
- г) Коропоподібні
- д) Вугреподібні

17. Яка особливість парних плавців Лопатеперих риб?

- а) Вони мають м'ясисту основу
- б) Вони відсутні
- в) Вони покриті лусками
- г) Вони зрощені із тілом
- д) Вони складаються лише з кісток

18. Який сучасний вид Лопатеперих риб відомий науці?

- а) Амія
- б) Панцирник
- в) Латимерія
- г) Осетер
- д) Вугор

19. Які риби є найближчими предками чотириногих хребетних?

- а) Осетроподібні
- б) Панцирnikоподібні
- в) Вугреподібні

- г) Дводишні риби
 - д) Коропоподібні
20. Який ряд риб включає білуг?
- а) Осетроподібні
 - б) Сомоподібні
 - в) Лососеподібні
 - г) Вугреподібні
 - д) Окунеподібні
21. До якої екологічної групи належать риби, що мешкають на великих глибинах?
- а) Літорально-придонні
 - б) Абісальні
 - в) Пелагічні
 - г) Прісноводні
 - д) Прохідні
22. До якої групи риб відносять осетрових?
- а) Прохідні
 - б) Літоральні
 - в) Пелагічні
 - г) Абісальні
 - д) Ендемічні
23. Які риби мешкають у товщі води, але не пов'язані з дном?
- а) Абісальні
 - б) Прохідні
 - в) Літорально-придонні
 - г) Ендемічні
 - д) Пелагічні
24. Яка латинська назва форелі струмкової?
- а) *Silurus glanis*
 - б) *Salmo trutta*
 - в) *Esox lucius*
 - г) *Hypophthalmichthys molitrix*

д) *Lota lota*

25. Яка латинська назва європейського сома?

а) *Gadus morhua*

б) *Silurus glanis*

в) *Salmo salar*

г) *Cyprinus carpio*

д) *Abramis brama*

26. Який з наведених рядів містить переважно морських хижих риб, включаючи тунців і макрелей?

а) Коропоподібні

б) Лососеподібні

в) Окунеподібні

г) Кефалеподібні

д) Камбалоподібні

27. Який з цих рядів містить хижих риб, що мають видовжене тіло і гострі зуби?

а) Щукоподібні

б) Камбалоподібні

в) Коропоподібні

г) Оселедцеподібні

д) Кефалеподібні

28. Який фактор є основним у визначенні середовища проживання риб?

а) Солоність води

б) Температура

в) Доступність їжі

г) Всі перелічені

д) Ступінь забруднення

29. Як називається орган, що дозволяє риbam відчувати коливання у воді?

а) Плавальний міхур

б) Зябра

в) Бічна лінія

г) Спинний плавець

д) Нирки

30. Який вид риби може пересуватися суходолом?

а) Лосось чорноморський

б) Північний змієголов

в) Карась звичайний

г) Осетер озерний

д) Минь річковий

31. Який вид риби є хижаком?

а) Карась звичайний

б) Плітка звичайна

в) Тріска атлантична

г) Короп звичайний

д) Лящ дунайський

32. Який вид риби здійснює найдовші міграції?

а) Осетер озерний

б) Вугор європейський

в) Лосось чорноморський

г) Карась звичайний

д) Тріска атлантична

33. Яка риба є найпоширенішою в річках України?

а) Лосось чорноморський

б) Щука звичайна

в) Осетер озерний

г) Вугор річковий

д) Лобань

34. До якого ряду належить йорж звичайний?

а) Лососеподібні

б) Окунеподібні

в) Сомоподібні

г) Коропоподібні

д) Камбалоподібні

35. Яка латинська назва білуги звичайної?

- а) *Huso huso*
- б) *Salmo salar*
- в) *Clupea pallasii*
- г) *Abramis brama*
- д) *Carassius carassius*

36. Як перекладається назва "*Esox lucius*"?

- а) Вугор річковий
- б) Щука звичайна
- в) Карась золотий
- г) Лосось благородний
- д) Тріска атлантична

37. Який головний фактор загрожує популяціям осетрових?

- а) Підвищення температури води
- б) Надмірний промисел
- в) Зміни в сольовому балансі водойм
- г) Хижі види риб
- д) Зменшення планктону

38. Яка заборона діє для охорони популяцій риб у нерестовий період?

- а) Заборона риболовлі
- б) Обмеження кількості рибалок
- в) Використання лише екологічних снастей
- г) Введення карантинних зон
- д) Регулювання рівня води

39. До якої родини належить товстолобик звичайний?

- а) Коропові
- б) Окуневі
- в) Лососеві
- г) Тріскові
- д) Сомові

40. Який тип луски є характерним для коропових риб?

- а) Космоїдна
- б) Ганоїдна
- в) Еласмоїдна
- г) Панцирна
- д) Хрящова

41. Яка роль гормонів у забарвленні риб?

- а) Беруть участь у зміні забарвлення
- б) Не впливають на забарвлення
- в) Сприяють потовщенню луски
- г) Формують плавальний міхур
- д) Змінюють форму тіла

42. Як називається речовина, яку виділяють риби у разі небезпеки?

- а) Нейротоксин
- б) Адреналін
- в) «Речовина страху»
- г) Меланін
- д) Інсулін

43. З яких основних типів кісток складається скелет риб?

- а) Покривних і заміщених
- б) Хрящових і трубчастих
- в) Пористих і плоских
- г) Нервових і травних
- д) Однорідних

44. Яка структура виконує опорну функцію у кистеперих риб?

- а) Луска
- б) Хребет
- в) Хорда
- г) Зяброві дуги
- д) Плавальний міхур

45. Яка структура у сомів передає зміни тиску в плавальному міхурі до внутрішнього вуха?
- а) Зяберна дуга
 - б) Череп
 - в) Веберів апарат
 - г) Артеріальний конус
 - д) Луска
46. Який тип хребців характерний для більшості кісткових риб?
- а) Амфіцельні
 - б) Платицельні
 - в) Опістоцельні
 - г) Прокоцельні
 - д) Несегментовані
47. Який тип черепа мають кісткові риби?
- а) Платибазальний
 - б) Тропібазальний
 - в) Мезобазальний
 - г) Плосколобий
 - д) Вивернутий
48. Який орган можуть мати еволюційно давні представники кісткових риб у серці?
- а) Цибулина аорти
 - б) Артеріальний конус
 - в) Вентральний міхур
 - г) Жаберний апарат
 - д) Легенева артерія
49. Що запобігає розриву черевної аорти у більшості кісткових риб?
- а) Густі капіляри
 - б) Потовщення в стінках судин
 - в) Цибулина аорти
 - г) Високий тиск у серці

д) Жирова оболонка судин

50. Скільки видів налічує клас кісткових риб?

а) 5 000

б) 10 000

в) 15 000

г) 20 000

д) Понад 20 000

Клас Земноводні, або Амфібії Amphibia

1. Який спосіб життя характерний для більшості хвостатих амфібій?

а) Наземний

б) Напівводний

в) Водний

г) Пустельний

д) Підземний

2. Де найчастіше мешкають представники ряду Безногі амфібії?

а) У водоймах

б) У гірських місцевостях

в) У тропічному ґрунті

г) У пустелях

д) У печерах

3. Які ознаки характерні для роду "Bufo"?

а) Яскраво забарвлені

б) Відсутність очей

в) Виділяють отруту з шкірних залоз

г) Мають хвіст на всіх стадіях розвитку

д) Не здатні до метаморфозу

4. Хто з наведених представників належить до ряду Хвостаті амфібії?

а) *Hyla arborea*

б) *Bombina bombina*

в) *Salamandra salamandra*

г) *Pelobates fuscus*

д) *Rana ridibunda*

5. Яка з амфібій має найбільшу довжину серед представників ряду Безхвості?

а) *Bufo viridis*

б) *Pelobates fuscus*

в) *Rana esculenta*

г) *Bufo bufo*

д) *Hyla arborea*

6. Як називається процес, коли земноводні залишають водойму на зимовий період?

а) Гіберація

б) Міграція

в) Метаморфоз

г) Інкубація

д) Переміщення

7. У яких амфібій зберігається здатність до регенерації кінцівок?

а) Безногих

б) Хвостатих

в) Безхвостих

г) У всіх однаково

д) Немає такої здатності

8. Латинська назва ропухи зеленої:

а) *Bufo viridis*

б) *Bufo bufo*

в) *Salamandra salamandra*

г) *Rana esculenta*

д) *Hyla arborea*

9. У якій екологічній групі земноводних найчастіше зустрічаються види, що ведуть водний спосіб життя?

а) Безхвості амфібії

б) Хвостаті амфібії

- в) Пустельні амфібії
- г) Лісові амфібії
- д) Наземні амфібії

10. Який вид належить до ряду Безхвості амфібії?

- а) *Triturus vulgaris*
- б) *Salamandra salamandra*
- в) *Bufo bufo*
- г) *Triturus montandoni*
- д) *Pelobates fuscus*

11. Як називається вид Хвостатих амфібії, що живе в гірських річках?

- а) *Salamandra salamandra*
- б) *Bufo bufo*
- в) *Rana temporaria*
- г) *Bombina bombina*
- д) *Hyla arborea*

12. Який тип середовища найбільш характерний для ропух?

- а) Сухі ліси
- б) Вологі відкриті місцевості
- в) Тропічні ліси
- г) Болотисті території
- д) Гори

13. Латинська назва кумки звичайної:

- а) *Bufo viridis*
- б) *Bombina bombina*
- в) *Pelobates fuscus*
- г) *Rana ridibunda*
- д) *Triturus montandoni*

14. Як амфібії допомагають в боротьбі зі шкідниками?

- а) Поїдають їх у великих кількостях
- б) Відлякують їх своїми запахами
- в) Відлякують голосними звуками

- г) Використовують хімічні речовини для отруєння
 - д) Перешкоджають їх розмноженню
15. Як називаються дитинчата безхвостих амфібій?
- а) Личинки
 - б) Німфи
 - в) Лялечки
 - г) Назва відсутня
 - д) Пуголови
16. Яка група земноводних має здатність до зимового спокою?
- а) Безхвості амфібії
 - б) Хвостаті амфібії
 - в) Безногі амфібії
 - г) Лісові амфібії
 - д) Пустельні амфібії
17. Яка особливість амфібій дозволяє використовувати їх в біоіндикаціях?
- а) Здатність до метаморфозу
 - б) Чутливість до змін в екологічному середовищі
 - в) Здатність до регенерації
 - г) Наявність отрути
 - д) Спеціальні акустичні сигнали
18. Латинська назва квакші звичайної:
- а) *Triturus vulgaris*
 - б) *Bufo bufo*
 - в) *Salamandra salamandra*
 - г) *Hyla arborea*
 - д) *Bombina bombina*
19. Латинська назва жаби озерної:
- а) *Salamandra salamandra*
 - б) *Bufo viridis*
 - в) *Rana ridibund*
 - г) *Hyla arborea*

д) *Bufo bufo*

20. Яка з амфібій може тривалий час жити без води завдяки своїм адаптаціям?

а) Жаба ставкова

б) Ропуха жовтопляма

в) Саламандра плямиста

г) Тритон карпатський

д) Квакша звичайна

21. Яка з амфібій зазвичай має найменший розмір серед представників ряду безхвостих амфібій?

а) Жаба ставкова

б) Квакша звичайна

в) Ропуха сіра

г) Тритон звичайний

д) Джерлянка червоночерева

22. Яке середовище є найбільш типовим для безногих амфібій?

а) Печери

б) Пустелі

в) Ліси

г) Болотисті території

д) Сільськогосподарські угіддя

23. Латинська назва тритона карпатського:

а) *Triturus montandoni*

б) *Triturus vulgaris*

в) *Salamandra salamandra*

г) *Hyla arborea*

д) *Bufo bufo*

24. Латинська назва трав'яної жаби:

а) *Bufo viridis*

б) *Rana temporaria*

в) *Salamandra salamandra*

г) *Triturus montandoni*

д) *Pelobates fuscus*

25. Латинська назва тритона звичайного:

а) *Triturus vulgaris*

б) *Triturus montandoni*

в) *Bufo bufo*

г) *Hyla arborea*

д) *Salamandra salamandra*

26. Яка головна особливість земноводних?

а) Вони мають пір'я

б) Вони народжують живих дитинчат

в) Вони можуть жити як у воді, так і на суші

г) Вони мають луски

д) Вони дихають тільки легенями

27. Яке середовище є основним для життя личинок земноводних?

а) Пустеля

б) Вода

в) Ґрунт

г) Ліс

д) Гори

28. Яка особливість шкіри земноводних?

а) Вона вкрита лусками

б) Вона суха та шорстка

в) Вона волога і може дихати

г) Вона має кісткові пластинки

д) Вона вкривається шерстю

29. Який орган є основним для дихання дорослих земноводних?

а) Зябра

б) Легені

в) Кишківник

г) Серце

д) Печінка

30. Яка група земноводних найбільш пристосована до життя на суші?

- а) Тритони
- б) Саламандри
- в) Жаби
- г) Равлики
- д) Карасі

31. Скільки камер має серце земноводних?

- а) 2
- б) 3
- в) 4
- г) 5
- д) 6

32. Який тип кровообігу у земноводних?

- а) Одинарний
- б) Подвійний
- в) Закритий
- г) Відкритий
- д) Мішаний

33. Яка структура відповідає за газообмін у личинок земноводних?

- а) Легені
- б) Жабри
- в) Печінка
- г) Шкіра
- д) Серце

34. Який орган земноводних має адаптацію для життя у двох середовищах?

- а) Легені
- б) Плавці
- в) Шлунок
- г) Очі
- д) Вуха

35. Як називається процес розвитку жаби від ікри до дорослої особини?

- а) Мутація
- б) Метаморфоз
- в) Регенерація
- г) Фотосинтез
- д) Репродукція

36. Яка родина безхвостих земноводних об'єднує жаб, що мають шкірні залози, які виділяють отруйний секрет?

- а) *Ranidae*
- б) *Hylidae*
- в) *Bufo**nidae*
- г) *Pipidae*
- д) *Rhacophoridae*

37. Яка жаба є найбільшою серед безхвостих земноводних України?

- а) Кумка звичайна
- б) Жовточерева кумка
- в) Озерна жаба
- г) Ропуха звичайна
- д) Квакша звичайна

38. Яка родина хвостатих земноводних характеризується редукцією легень і втратою малого кола кровообігу?

- а) *Salamandridae*
- б) *Ambystomatidae*
- в) *Sirenidae*
- г) *Plethodontidae*
- д) *Amphiumidae*

39. Який вид тритона є ендеміком Карпат?

- а) Тритон звичайний
- б) Тритон гребінчастий
- в) Тритон карпатський
- г) Тритон альпійський

д) Тритон кавказький

40. Яка жаба має отруйний слиз і відкладає ікру, яку охороняє самець?

а) Піпа суринамська

б) Жаба-голіаф

в) Філомедуза

г) Дереволаз

д) Ропуха ага

41. Який вид жаб має спосіб розвитку, при якому ікринки розвиваються в комірках на спині самки?

а) Озерна жаба

б) Піпа суринамська

в) Квакша звичайна

г) Ропуха зелена

д) Кумка гірська

42. Яка саламандра є яйцеживородною?

а) Саламандра плямиста

б) Протей європейський

в) Амфіума

г) Аксолотль

д) Сибірський кутозуб

43. Який вид тритона має довжину тіла до 18 см?

а) Тритон звичайний

б) Тритон гребінчастий

в) Тритон карпатський

г) Тритон альпійський

д) Тритон кавказький

44. Яка жаба має довгі пальці задніх лап, сполучених плавальною перетинкою, три з яких закінчуються гострими роговими кігтиками?

а) Озерна жаба

б) Піпа суринамська

в) Жаба-голіаф

г) Шпоркова жаба

д) Квакша звичайна

45. Яка саламандра живе у підземних водах Балканського півострова?

а) Саламандра плямиста

б) Протей європейський

в) Амфіума

г) Аксолотль

д) Сибірський кутозуб

46. Яка жаба має здатність до планування під час стрибків з дерева на дерево?

а) Озерна жаба

б) Піпа суринамська

в) Квакша звичайна

г) Ропуха зелена

д) Веслонога жаба

47. Яка саламандра має вугроподібне тіло довжиною до 100 см?

а) Саламандра плямиста

б) Протей європейський

в) Амфіума

г) Аксолотль

д) Сибірський кутозуб

48. Яка жаба має здатність змінювати колір шкіри?

а) Озерна жаба

б) Піпа суринамська

в) Квакша звичайна

г) Ропуха зелена

д) Кумка гірська

49. Яка саламандра має зовнішні зябра протягом усього життя?

а) Саламандра плямиста

б) Протей європейський

в) Амфіума

г) Аксолотль

д) Сирен

50. Яка жаба має отруйні паротиди?

а) Озерна жаба

б) Піпа суринамська

в) Квакша звичайна

г) Ропуха звичайна

д) Кумка гірська

Клас Плазуни, або Рептилії Reptilia

1. Яка із наступних характеристик є притаманною для класу Рептилії?

а) Шкіра, покрита лусками або щитками

б) Повністю відкритий кровообіг

в) Всі види рептилій живородні

г) Легеневе дихання з додатковими зябрами

д) Всі рептилії є теплокровними

2. Який підклас рептилій включає змій і ящірок?

а) Анапсиди

б) Лепідозаври

в) Архозаври

г) Ссавці

д) Птахи

3. Що з наведеного є основним способом регулювання температури у рептилій?

а) Вони використовують внутрішнє тепло тіла для підтримки температури

б) Рептилії мають здатність до терморегуляції через потові залози

в) Вони використовують зовнішні джерела тепла, такі як сонце або теплі камені

г) Вони можуть виділяти тепло через легені

д) Рептилії не потребують терморегуляції, тому не змінюють температуру тіла

4. Який з наведених механізмів забезпечує ефективний газообмін у рептилій?

а) Дифузія кисню через шкіру, подібно до амфібій

б) Наявність альвеолярних легенів із складною мережею капілярів

в) Використання зябер на ранніх стадіях розвитку

- г) Перекачування кисню через систему гідростатичних міхурів
 - д) Кровообіг без участі серця
5. Який механізм дозволяє рептиліям виживати в умовах посухи?
- а) Виділення сечовини як основного продукту азотистого обміну
 - б) Виділення сечової кислоти замість аміаку для мінімізації втрат води
 - в) Використання білкових молекул для акумуляції води в організмі
 - г) Активне поглинання вологи через шкіру
 - д) Використання внутрішнього гліколізу для отримання додаткової рідини
6. Яке з наступних тверджень НЕПРАВИЛЬНЕ щодо кровоносної системи рептилій?
- а) У більшості рептилій серце трикамерне, але є часткове розділення шлуночка
 - б) Крокодили мають повністю розділені шлуночки, що робить їхню систему ближчою до птахів
 - в) У рептилій є дві дуги аорти, що утворюють подвійний кровообіг
 - г) У змій кровоносна система повністю відділена від дихальної системи
 - д) У рептилій можливий змішаний кровообіг через особливості будови серця
7. Які з цих рептилій мають найкраще пристосування до життя в холодних регіонах?
- а) Змії
 - б) Черепахи
 - в) Ящірки
 - г) Крокодили
 - д) Гатерії
8. Яке з цих тверджень стосується організації органів розмноження рептилій?
- а) Всі рептилії відкладають яйця з м'якою оболонкою
 - б) Тільки деякі рептилії здатні до живородіння
 - в) Рептилії розмножуються тільки шляхом партеногенезу
 - г) Тільки деякі рептилії здатні до живородіння
 - д) Рептилії відрізняються від інших тварин тим, що їхні яйця не мають скорлупи

9. Який з наведених видів належить до ряду Лускаті?

- а) Крокодил
- б) Туатара
- в) Мідянка звичайна
- г) Черепаха звичайна
- д) Гадюка

10. Яка з наступних груп рептилій має найбільший вплив на екосистему через своє хижацьке харчування?

- а) Крокодили
- б) Черепахи
- в) Ящірки
- г) Змії
- д) Туатари

11. Яка з цих адаптацій допомагає зміям ловити свою жертву?

- а) Змії мають здатність до стрибків на великі відстані
- б) Змії використовують своє бокове зору для виявлення жертв
- в) Змії мають розтягуючі щелепи, що дозволяють проковтнути велику здобич
- г) Змії можуть дихати через шкіру
- д) Змії можуть випромінювати ультразвукові хвилі для лову здобичі

12. Яке з наступних тверджень є правильним для рептилій ряду Змії?

- а) Змії не мають зубів і харчуються лише рослинною їжею
- б) Змії мають жорстку шкіру, що запобігає їх росту
- в) Змії не можуть рухатись через гладку шкіру
- г) Змії мають високу здатність до бокових вигинів через зміщення частин тіла
- д) Змії відсутні в будь-яких морських екосистемах

13. Що є характерною рисою життєвого циклу гатерії?

- а) Вони проходять повний метаморфоз
- б) Гатерії здатні до живородження
- в) Гатерії можуть жити понад 100 років
- г) Гатерії є відносно короткоживучими рептиліями
- д) Вони не розмножуються в теплі місяці року

14. Яка основна відмінність між анатомією кровоносної системи крокодилів і змії?
- а) У змії повністю відсутній лівий шлуночок серця
 - б) У крокодилів серце чотирикамерне, а у змії трикамерне
 - в) У крокодилів немає кровоносного анастомозу між аортами
 - г) У змії немає артеріальної дуги
 - д) У крокодилів однаковий тиск у малому і великому колах кровообігу
15. Який фізіологічний процес унікальний для крокодилів серед рептилій?
- а) Використання діафрагми для активного дихання
 - б) Здатність змінювати рН крові залежно від рівня CO_2
 - в) Використання додаткових ниркових фільтрів для виділення солей
 - г) Терморегуляція через метаболічне тепло
 - д) Регенерація втрачених кінцівок
16. Яка з наведених особливостей є унікальною для представників ряду Дзобоголові (*Rhynchoccephalia*)?
- а) Наявність третього (параітальний орган) ока
 - б) Повністю відсутній зубний апарат
 - в) Відсутність скроневих ямок
 - г) Дихальна система подібна до амфібій
 - д) Відсутність хребтного стовбура в дорослому віці
17. Який з наведених екологічних факторів найбільше впливає на розподіл рептилій у природі?
- а) Вологість середовища
 - б) Наявність деревної рослинності
 - в) Рівень атмосферного тиску
 - г) Солоність ґрунтів
 - д) Рівень ультрафіолетового випромінювання
18. Яка ключова відмінність у процесі линяння між ящірками і зміями?
- а) У змії шкіра линяє цілим шматком, а у ящірок – частинами
 - б) У змії линяння відбувається тільки під час росту
 - в) Ящірки линяють тільки раз у житті

- г) У ящірок немає спеціального шару для відновлення шкіри
 - д) У змії відсутній верхній епідерміс
19. Яким способом найчастіше відбувається запліднення у рептилій?
- а) Зовнішнє запліднення у водному середовищі
 - б) Внутрішнє запліднення за допомогою копулятивних органів
 - в) Партеногенез без участі самців
 - г) Запліднення через спеціальну залозу на череві
 - д) Комбінований механізм запліднення
20. Що є основною відмінністю між черепахами та іншими рептиліями?
- а) Черепахи мають трикамерне серце
 - б) Черепахи мають роговий дзьоб замість зубів
 - в) Черепахи не мають легеневого дихання
 - г) Черепахи мають двокамерне серце
 - д) Черепахи відкладають яйця у воду
21. Який з органів чуття найбільш розвинений у гадюк?
- а) Органи слуху
 - б) Бічна лінія
 - в) Язик із хеморецепторами
 - г) Органи Якобсона
 - д) Око, адаптоване до сприйняття ультрафіолету
22. Яка особливість будови серця дозволяє крокодилам мати більш ефективну циркуляцію крові порівняно з іншими рептиліями?
- а) Повне розділення шлуночків
 - б) Відсутність змішаної крові в аорті
 - в) Використання допоміжних камер для підтримки тиску
 - г) Наявність додаткового шлуночка для венозної крові
 - д) Подвійне серце із двома аортами
23. Який структурний елемент черепа рептилій забезпечує збільшену рухливість щелеп?
- а) Скроневі дуги
 - б) Квадратна кістка

- в) Вилична дуга
- г) Окципітальний відросток
- д) Потиличний отвір

24. Яка основна причина розділення рептилій на підкласи Лепідозаври та Архозаври?

- а) Відмінності в будові черепа, зокрема у скроневих вікнах
- б) Наявність або відсутність зовнішнього вуха
- в) Спосіб розмноження (живородні або яйцекладні)
- г) Наявність легенів або зябер
- д) Морфологічні особливості кінцівок

25. Чому гадюки мають вертикальні зіниці, а вужі – круглі?

- а) Вертикальні зіниці краще адаптовані до нічного способу життя
- б) Вертикальні зіниці дозволяють швидше реагувати на рух
- в) Круглі зіниці допомагають визначати глибину простору
- г) Вертикальні зіниці зменшують сприйняття ультрафіолетового світла
- д) Це випадкова еволюційна особливість без адаптивного значення

26. Яке середовище ембріонального розвитку у плазунів?

- а) Водне
- б) Повітряне
- в) Напівводне
- г) Вологе середовище
- д) Підземне

27. Яка будова серця у більшості плазунів?

- а) Двокамерне
- б) Чотирикамерне
- в) Трикамерне
- г) Безкамерне
- д) П'ятикамерне

28. Який тип запліднення у плазунів?

- а) Зовнішнє
- б) Внутрішнє

- в) Обидва типи
- г) Парне
- д) Гермафродитне

29. Яка функція амніону у плазунів?

- а) Живлення ембріона
- б) Виведення продуктів обміну
- в) Захист ембріона
- г) Газообмін
- д) Запас води

30. Чим покрита шкіра плазунів?

- а) Липким слизом
- б) Тонкою плівкою
- в) Роговими лусками
- г) Ворсинками
- д) Пір'ям

31. Який відділ хребта найбільш розвинений у плазунів?

- а) Поперековий
- б) Хвостовий
- в) Шийний
- г) Грудний
- д) Крижовий

32. Які утворення є в шкірі черепах?

- а) М'язові волокна
- б) Слизові залози
- в) Кісткові пластинки
- г) Ворсинки
- д) Слизовий шар

33. Яка особливість кровообігу у плазунів?

- а) Відсутність серця
- б) Один кровоносний контур
- в) Велике і мале кола не повністю розділені

г) Артеріальна та венозна кров повністю змішані

д) Серце не має шлуночка

34. Яка основна функція алантоїса у плазунів?

а) Захист зародка

б) Виведення продуктів обміну

в) Живлення

г) Газообмін

д) Терморегуляція

35. Які утворення є в трахеї плазунів?

а) Волоски

б) Кільця хряща

в) М'язові перегородки

г) Слизові залози

д) Порожнини з водою

36. Яка будова черепа у плазунів?

а) Без кісткових утворень

б) Складний череп з великою рухливістю

в) Череп без суглобів

г) Кістковий череп без отворів

д) Хрящовий череп

37. Як відбувається газообмін у плазунів?

а) Через шкіру

б) Через зябра

в) Через легені

г) Через рот

д) Через слизову оболонку

38. Чому плазуни линяють?

а) Для росту

б) Для підтримки кольору

в) Для маскування

г) Для виведення токсинів

д) Для газообміну

39. Яка функція серози?

а) Захист ембріона

б) Газообмін

в) Живлення ембріона

г) Виведення продуктів обміну

д) Накопичення води

40. Як називається перший шийний хребець?

а) Епістрофей

б) Атлант

в) Поперековий хребець

г) Грудний хребець

д) Хвостовий хребець

41. Яка функція хребта у плазунів?

а) Захист органів

б) Збереження водного балансу

в) Опора та рух

г) Виділення токсинів

д) Накопичення поживних речовин

42. Чому у змії відсутня грудна клітка?

а) Через відсутність хребців

б) Через необхідність ковтати велику здобич

в) Через відсутність легенів

г) Через малорухливий спосіб життя

д) Через водний спосіб життя

43. Який основний спосіб пересування у змії?

а) Біг

б) Літання

в) Змієподібний рух

г) Стрибки

д) Ковзання

44. Яке значення має хвіст у деяких ящірок?

- а) Рух у воді
- б) Захист від хижаків через аутоотомію
- в) Запасання їжі
- г) Газообмін
- д) Звукове спілкування

45. Які органи відповідають за виділення у плазунів?

- а) Легені
- б) Зябра
- в) Метанефричні нирки
- г) Печінка
- д) Клоака

46. Як відбувається терморегуляція у плазунів?

- а) За рахунок внутрішнього тепла
- б) За рахунок зміни середовища
- в) За рахунок залоз
- г) За рахунок потовиділення
- д) Відсутня терморегуляція

47. Яка головна особливість репродуктивної системи плазунів?

- а) Відкладання яєць
- б) Внутрішнє запліднення
- в) Відсутність статевих залоз
- г) Зовнішнє запліднення
- д) Живородіння

48. Яка будова скелета у плазунів?

- а) Переважно хрящовий
- б) Змішаний кістково-хрящовий
- в) Повністю хрящовий
- г) Відсутність хребта
- д) Повністю м'який

49. Як плазуни пристосувалися до наземного життя?

- а) Утворення зародкових оболонок
- б) Дихання через шкіру
- в) Вологе середовище для розмноження
- г) Відсутність кінцівок
- д) Тонка шкіра

50. Де розташовані статеві залози у плазунів?

- а) Усередині печінки
- б) В області шлунка
- в) З боків хребта
- г) Під шкірою
- д) Усередині легенів

Клас Птахи Aves

1. Вкажіть у якої із зазначених родин у представників крила перетворилися на ласти:

- а) Родина пінгвінові
- б) Родина казуарові
- в) Родина нандові
- г) Родина страусові
- д) Родина пеліканові

2. Що у страусів розташовано на грудній частині тілі?

- а) Крила
- б) Роговий мозоль
- в) Кіль
- г) Яйця
- д) Рогові трубочки

3. Скільки пальців на задній кінцівці у пінгвіноподібних?

- а) Три
- б) П'ять
- в) Один
- г) Чотири

- д) Два
4. Вкажіть родину, до якої належать птахи, що мають стиснутий з боків дзьоб, роговий мозоль, слабо оперену голову, по боках шиї розвинені два вирости-лопаті:
- а) Родина казуарових
 - б) Родина нандові
 - в) Родина лелекові
 - г) Родина пеліканові
 - Д) Родина чаплеві
5. Вкажіть до якого ряду належить родина ібісові:
- а) Ківі
 - б) Тінаму
 - в) Трубноносі
 - г) Веслоногі
 - д) Лелекоподібні
6. До якого ряду належить родина пеліканові:
- а) Гагари
 - б) Страуси
 - в) Веслоногі
 - г) Нанду
 - д) Пінгвіни
7. Птахи, що не мають кіля:
- а) Страуси
 - б) Гуси
 - в) Дрохви
 - г) Пінгвіни
 - д) Норці
8. Який представник із ряду Лелекоподібних, втягує шию під час польоту?
- а) Лелека білий
 - б) Чапля сіра
 - в) Лелека чорний

- г) Чапля руда
 - д) Чапля біла
9. Як називається ряд найдрібніших представників бігаючих птахів?
- а) Казуари
 - б) Страуси
 - в) Ківі
 - г) Ему
 - д) Нанду
10. Виберіть назву птаха, яка відповідає латинській назві – *Scolopax scolopax*:
- а) Лелека білий
 - б) Чапля сіра
 - в) Чапля руда
 - г) Гагара чорновола
 - д) Лелека чорний
11. Клас хордових, якому властиве подвійне дихання:
- а) Плазуни
 - б) Ссавці
 - в) Птахи
 - г) Земноводні
 - д) Риби
12. Орган, відсутній у птахів:
- а) Сечовий міхур
 - б) Нирки
 - в) Печінка
 - г) Клоака
 - д) Серце
13. Позначте систематичне положення королівського пінгвіна.
- а) Тип Хордові – ряд Пінгвіни – клас Птахи – рід Пінгвіни – вид Пінгвін королівський
 - б) Тип Хордові – клас Птахи – надряд Пінгвіни – ряд Пінгвіни – родина Пінгвінові – вид Пінгвін королівський

- в) Тип Хордові – ряд Пінгвіни – клас Ссавці – рід Пінгвіни – вид Пінгвін королівський
- г) Клас Птахи – тип Хордові – ряд Пінгвіни – рід Пінгвіни – вид Пінгвін королівський

14. Визначте птаха, який належить до ряду Соколоподібні:

- а) Шуліка чорний
- б) Сова вухата
- в) Лебідь шипун
- г) Журавель степовий
- д) Тетерев звичайний

15. Вкажіть, який птах належить до ряду Куроподібні:

- а) Журавель сірий
- б) Куріпка біла
- в) Шуліка чорний
- г) Ластівка сільська
- д) Сова вухата

16. Виберіть серед наведених птаха, якому відповідає латинська назва *Tetrao urogallus*:

- а) Лебідь шипун
- б) Лунь польовий
- в) Гуска сіра
- г) Глухар
- д) Яструб великий

17. Виберіть ряд, представники якого мають плескатий дзьоб, із зубчиками по краях, що допомагає проціджувати воду під час добування їжі.

- а) Гусеподібні
- б) Совоподібні
- в) Журавлеподібні
- г) Куроподібні
- д) ряд Соколоподібні

18. Вкажіть ряд до якого належить родина Дрохвові:

- а) Совоподібні
- б) Гусеподібні
- в) Куроподібні
- г) Соколоподібні
- д) Журавлеподібні

19. Представники цього ряду, мають дрібне пір'я, що променями розходитьсь від очей, утворює характерний лицьовий диск. Добре бачать в ночі.

- а) Совоподібні
- б) Гусеподібні
- в) Куроподібні
- г) Журавлеподібні
- д) Соколоподібні

20. Тетерев звичайний належить до ряду:

- а) Гусеподібні
- б) Совоподібні
- в) Журавлеподібні
- г) Куроподібні
- д) Соколоподібні

21. До родини яструбині належить:

- а) Лунь болотяний
- б) Яструб великий
- в) Чорний гриф
- г) Скопа
- д) Лунь польовий

22. Вкажіть птаха, який влаштовує гнізда серед очерету на невеликих острівцях чи на берегах мілководних заболочених водойм:

- а) Гуска сіра
- б) Лунь болотяний
- в) Куріпка біла
- г) Глухар звичайний

д) Журавель степовий

23. Виберіть серед наведених птахів, той вид, який занесено до Червоної книги України:

а) Лунь степовий

б) Куріпка біла

в) Пугач

г) Лунь польовий

д) Куріпка сіра

24. Визначте птаха, який належить до ряду Голубоподібні:

а) Горлиця звичайна

б) Веретенник великий

в) Кайра довгодзьоба

г) клуша

д) чистун звичайний

25. Який птах під час перельотів тримається дрібних піщаних мілин, де живитьс в основному дрібними комахами:

а) Чайка

б) Червонозобик

в) Грязовик

г) Зуйок малий

д) Горлиця звичайна

26. Що вкриває основу дзьоба птахів ряду Голубоподібні:

а) Пір'я

б) Пух

в) Слиз

г) Рогові пластинки

д) Восковиця

27. Полігамним птахом є:

а) Зозуля звичайна

б) Чистун звичайний

в) Голуб сизий

г) Горлиця кільчаста

д) Кайра довгодзьоба

28. У якому місті на території України вперше з'явилася горлиця кільчаста (1944р)?

а) Київ

б) Ужгород

в) Харків

г) Одеса

д) Миколаїв

29. Як називається птах, який вагою до 50г, з прямим, середньої довжини дзьобом, короткими ногами, але літає над самою водою, помахуючи хвостом:

а) Грязовик

б) перевізник

в) веретенник великий

г) кроншнеп великий

д) вальдшнеп

30. Який ряд об'єднує птахів, кінцівки яких пристосовані до лазіння – два пальці спрямовані вперед, два – назад, хоч четвертий теж може повертатися вперед:

а) Голубоподібні

б) Сивкоподібні

в) Чистикові

г) Зозуле подібні

д) Совоподібні

31. Чистун звичайний належить до ряду:

а) Соколоподібні

б) Зозулеподібні

в) Чистикові

г) Голубоподібні

Д) Сивкоподібні

32. У голубоподібних лапи:

а) Чотирипалі

- б) Трипалі
- в) Двопалі
- г) Багатопалі
- д) П'ятипалі

33. Протягом кількох днів розвивається зародок зозулі?

- а) 15 днів
- б) 11,5 – 12 днів
- в) 21 день
- г) 30 днів
- д) 45 днів

34. Мартин трипалій відноситься до ряду:

- а) Сивкоподібні
- б) Зозулеподібні
- в) Чистикові
- г) Голубоподібні
- д) Совоподібні

35. Серед наведених птахів виберіть того, що належить до ряду Сивкоподібні:

- а) Голуб сизий
- б) Голуб синяк
- в) Зозуля звичайна
- г) Вальдшнеп
- д) Чистун звичайний

36. Зозулі живляться виключно:

- а) Комахами
- б) Рибою
- в) Гадюками
- г) Іншими птахами
- д) Корою дерев

37. Який представник ряду Папугоподібні веде наземний спосіб життя і майже втратив здатність до польоту:

- а) Папуга совиний

- б) Кеа
- в) Папуга дятлів
- г) Папуга справжній
- д) Папуга хвилястий

38. У якого птаха пальці не пристосовані до обхвату гілок і він ставить їх по довжині гілки:

- а) Нестор
- б) Стриж чорний
- в) Перцеїд токо
- г) Дрімлюга звичайна
- д) Папуга хвилястий

Правильна відповідь: Г

39. Які птахи будують гнізда із слини,що твердіє на повітрі і такі гнізда вважаються делікатесом?

- а) Жиряки
- б) Салангани
- в) Папуги
- г) Дятли
- д) Кеа

40. Які птахи беруть участь у запиленні рослин?

- а) Дятли
- б) Стриж чорний
- в) Колібрі
- г) Какаду
- д) Папуга дятлів

41. За допомогою чого дятли вправно лазять по деревах?

- а) П'ятковий мозоль
- б) Широкі крила
- в) Гострий дзьоб
- г) Гострі кігті
- д) Міцні лапи

42. У представників якого ряду, запліднення відбувається під час польоту?

- а) Довгокрилі
- б) Дрімлюги
- в) Папуги
- г) Дятли
- д) Сиворакші

43. Перцеїд токо належить до родини:

- а) Бородавки
- б) Медоуказчики
- в) Дятлові
- г) Тукани
- д) Папуги

44. Виберіть птаха, якому відповідає латинська назва *Apus apus*:

- а) Рибалочка
- б) Стриж чорний
- в) Дятел звичайний
- г) Дятей малий
- д) Дятел мідний

45. Вкажіть ряд до якого належить родина Тукани:

- а) Дятли
- б) Папуги
- в) Дрімлюги
- г) Довгокрилі

46. Визначте птаха, який належить до ряду Довгокрилі:

- а) Дрімлюга звичайна
- б) Нестор
- в) Стриж чорний
- г) Папуга сірий
- д) Бджолоїдка золотиста

47. Дятел сірійський належить до:

- а) Родина Бородатки

- б) Ряд Дятли
- в) Ряд Папуги
- г) Родина Тукани
- д) Ряд Дрімлюги.

48. Визначте птаха, який належить до родини Дроздові:

- а) Кам'янка звичайна
- б) Щиглик
- в) щеврик лісовий
- г) Повзик
- д) Зяблик

49. Виберіть родину, представники якої мають широкий рот із щетинками навколо нього і волосоподібним пір'ям в кутках рота:

- а) Родина оляпкові
- б) Родина мухоловові
- в) Родина королькові
- Г) Родина дроздові
- д) Родина вівсяникові

50. Щеврик польовий належить до родини:

- а) Плискові
- б) Пищухові
- в) Сорокопудові
- г) Мухоловові
- д) Дроздові

51. Виберіть до якої родини належать малі птахи, що населяють відкриті біотопи, ноги у них короткі, на задньому пальці дуже довгий шпоровидний кіготь:

- а) Родина в'юркові
- б) Родина вівсяникові
- в) Родина жайворонкові
- г) Родина дроздові
- д) Родина плискові

52. Живляться ці птахи насінням хвойних дерев, яке вони вилущують із шишок за допомогою перехрещеного дзьоба:

- а) Родина в'юркові
- б) Родина ткачиків
- в) Родина кропивників
- г) Родина пищухів
- д) Родина корольків

53. Представники цієї родини гніздяться в дуплах дерев або в скелях, замащуючи вхід до гнізда глиною.

- а) Родина плискові
- б) Родина оляпків
- в) Родина іволгові
- г) Родина повзиків
- д) Родина ткачиків

54. Очеретянка лугова належить до:

- а) Родини славків
- б) Родини кропивників
- в) Родини корольків
- г) Родини підкоришників
- д) Родини іволгові

55. Представники, якого підряду характеризуються простою будовою нижньої гортані, що має лише одну пару м'язів, частковим злиттям в основі третього і четвертого пальців, наявністю 15 шийних хребців:

- а) Співочі
- б) Напівспівочі
- в) Кричущі
- г) Рогодзьоби
- д) Лірохвостові

56. Яка родина об'єднує дрібних птахів вагою 13-16 г з довгими і гострими крилами, коротким, широким, плескуватим дзьобом та широким ротом:

- а) Синицеві

- б) Шпакові
- в) Ластівкові
- г) Воронові
- д) Жайворонкові

57. Ремез належить до родини:

- а) Синицеві
- б) Шпакові
- в) Воронові
- г) Ластівкові
- д) Дроздові

58. Представники, якого ряду характеризуються складною будовою нижньої гортані – наявністю семи пар голосових мускулів:

- а) Напівспівочі
- б) Кричущі
- в) Співочі
- г) Рогодзьоби
- д) Напіврогодзьоби

59. До якої родини належать птахи-ліри?

- а) Родина лірохвостові
- б) Родина воронові
- в) Родина шпакові
- г) Родина ластівкові
- д) Родина дроздові

60. Яка особливість будови скелета птахів робить їх легшими?

- а) Кістки порожнисті (пневматизовані)
- б) Відсутність кісток у хвості
- в) Тонкі й гнучкі кістки
- г) Хрящова структура кісток
- д) Відсутність ребер

Клас Ссавці, або Звірі, Mammalia, seu Theria

1. Єхидна належить до ряду:
 - а) Однопрохідні
 - б) Сумчасті
 - в) Комахоїдні
 - г) Рукокрилі
 - д) Шерстокрилі
2. Тварина класу Ссавці пристосована до польоту:
 - а) Кенгуру
 - б) Комбат
 - в) Кажан
 - г) Опосум
 - д) Єхидна
3. Яйця відкладають:
 - а) Качкодзьоб, єхидна
 - б) Коала, кенгуру
 - в) Полівки, пацюки
 - г) Землерийки, їжак
 - д) Кенгуру, єхидна
4. До першозвірів належать:
 - а) Кенгуру, сумчастий вовк
 - б) Землерийки, їжаки
 - в) Коала, комбат
 - г) Качкодзьоб, єхидна
 - д) Коала, кенгуру
5. Позначте, які підкласи ссавців, мають клоаку:
 - а) Першозвірі
 - б) Сумчасті ссавці
 - в) Плацентарні ссавці
6. Позначте, які ссавці НЕ належать до яйцекладних:

- а) Проєхидна
 - б) Єхидна
 - в) Качкодзьоб
 - г) Коала
 - д) Білозубка мала
7. Підряд кажанів належить до ряду:
- а) Рукокрилі
 - б) Шерстокрилі
 - в) Комахоїдні
 - г) Неповнозубі
 - д) Ящери
8. Серце у ссавців:
- а) Відсутнє
 - б) Двокамерне
 - в) Чотирикамерне
 - г) Однокамерне
 - д) Трикамерне
9. Вкажіть, як називаються чутливі волосини, що є частиною органів дотику ссавців:
- а) Вібриси
 - б) Хутро
 - в) Підшерстя
 - г) Ость
 - д) Вусики
10. Другий шийний хребець має назву:
- а) Атлант
 - б) Коракоїд
 - в) Епістрофей
 - г) Аутостиль
 - д) Куприк
11. Ящір білочеревий належить до ряду:

- а) Неповнозубі
- б) Панголіни
- в) Рукокрилі
- г) Шерстокрили
- д) Комахоїдні

12. Chiroptera – латинська назва ряду:

- а) Рукокрилі
- б) Комахоїдні
- в) Ящери
- г) Шерстокрили
- д) Однопрохідні

13. Виберіть серед наведених представників ряду Неповнозубі тварину, у якої: тіло, голова, кінцівки і хвіст вкриті панциром з кісткових пластинок, поверх яких розташовуються рогові щитки.

- а) Мурашкоїд великий
- б) Броненосець дев'ятипоясний
- в) Лінивець трипалий
- г) Лінивець двопалий
- д) Тамандуа

14. За допомогою чого слон може піднімати дрібні речі:

- а) Хвоста
- б) Пальцеподібного відростка
- в) Передніх кінцівок
- г) Задніх кінцівок
- д) Верхньої губи

15. Який ряд об'єднує водяних тварин, що мають спільне походження з копитними рослиноїдними формами?

- а) Сирени
- б) Хоботні
- в) Дамани
- г) Непарнокопитні

д) Парнокопитні

16. Яка родина включає тварин довжиною тіла близько 5 м, з роздвоєною м'ясистою верхньою губою?

а) Дюгоні

б) Тапіри

в) Ламантини

г) Носороги

д) Морські корови

17. Назвіть ряд у представників якого, передні кінцівки мають 4 пальці, задні – трипалі з зачатковими копитцями.

а) Дамани

б) Сирени

в) Непарнокопитні

г) Парнокопитні

д) Хоботні

18. За допомогою чого представники ряду Дамани можуть фіксуватися на каменях, стовбурах дерев?

а) Передніх кінцівок

б) Присосків

в) Задніх кінцівок

г) Копитців

д) Хвоста

19. Тапір чепрачний належить до ряду:

а) Хоботні

б) Дамани

в) Сирени

г) Парнокопитні

д) Непарнокопитні

20. Вкажіть родину, представники якої переважно нічні тварини, мають на лобних і носових кістках один або два роги, що розвиваються з епідермісу.

а) Родина носороги

- б) Родина коні
- в) Родина дюгоні
- г) Родина ламантини
- д) Родина свині

21. Ряд мозолоногі включає родину:

- а) Олені
- б) Коні
- в) Верблюди
- г) Бегемоти
- д) Свині

22. Дикі свині:

- а) Всеїдні тварини
- б) Рослиноїдні тварини
- в) М'ясоїдні тварини
- г) Їдять виключно кору дерев
- д) Є паразитами

23. *Alces alces* належить до ряду:

- а) Хоботні
- б) Мозолоного
- в) Парнокопитні
- г) Дамани
- д) Непарнокопитні

24. У тварин якого ряду є складний шлунок?

- а) Парнокопитні
- б) Дамани
- в) Непарнокопитні
- г) Мозолоного
- д) Хоботні

25. Скільки відділів у шлунку жуйних парнокопитних?

- а) 3
- б) 1

в) 2

г) 4

д) 5

26. Виберіть тварин, що належать до ряду Парнокопитні:

а) Олень, баран, свиня, бегемот

б) Носоріг, кінь, зебра, осел

в) Слон, верблюд, лама, жираф

г) Зубр, лось, тапір

д) Слон, кінь, баран, бегемот

27. Як називаються відділи складного шлунка в ссавців?

а) Мезодерма, ектодерма, ендодерма

б) Рубець, мезодерма, епікард, стремінце

в) Рубець, сітка, книжка, сичуг

г) Ендокард, міокард, епікард, перикард

д) Молоточок, коваделко, стремінце

28. У представників якого ряду зуби зрослися, утворивши дентинові трубки, які позбавлені емалі і коренів.

а) Трубкаозубі

б) Ластоногі

в) Китоподібні

г) Примати

д) Хоботні

29. Представники ряду Ластоногі розмножуються:

а) Тричі на рік

б) Двічі на рік

в) Раз на рік

г) Раз у три роки

д) Раз у п'ять років

30. Котик морський північний належить до родини:

а) Тюлені вухаті

б) Тюлені справжні

- в) Моржі
 - г) Кити сірі
 - д) Кити справжні
31. Вкажіть тварину у якої немає вушних раковин, задні кінцівки нездатні підгинатися вперед, вони витягнуті назад і не беруть участі в пересуванні тварини по сухому субстрату.
- а) Сивуч
 - б) Морж
 - в) Котик морський північний
 - г) Тюлень монах
 - д) Морський лев каліфорнійський
32. У представників якого ряду задні кінцівки атрофовані, в зв'язку з чим редукований таз, від нього зберігається лише дві рудиментарні кістки:
- а) Китоподібні
 - б) Примати
 - в) Хоботні
 - г) Ластоногі
 - д) Трубказубі
33. Серед наведених дельфінів, вкажіть найменшого:
- а) Афаліна чорноморська
 - б) Свиня морська
 - в) Білобочка чорноморська
 - г) Дельфін білий
 - д) Питун
34. Кит-карлик належить до родини:
- а) Кити справжні
 - б) Кити сірі
 - в) Смугастики
 - г) Кашалоти
 - д) Дельфіни
35. Вкажіть тварину, яка належить до родини смугастики:

- а) Кит південний
 - б) Кит полярний
 - в) Фінвал
 - г) Афаліна чорноморська
 - д) Білобочка чорноморська
36. У представників якого ряду великий палець протиставлений іншим пальцям.
- а) Трубкозубі
 - б) Ластоногі
 - в) Китоподібні
 - г) Хоботні
 - д) Примати
37. До якої з надродин приматів належить родина *Hominidae*?
- а) Людиноподібні
 - б) Мавпи собакоподібні
 - в) Мавпи широконосі
38. Макак яванський належить до родини:
- а) Цебіді
 - б) Довгоп'яти
 - в) Гібонові
 - г) Мавпоподібні
 - д) Смугастики
39. Виберіть серед наведених тварин ту, яка належить до ряду Примати:
- а) Шимпанзе
 - б) Заєць морський
 - в) Олень
 - г) Нерпа плямиста
 - д) Тюлень-монах
40. До якого ряду належить слон африканський?
- а) Hyracoidea
 - б) Proboscidea
 - в) Sirenia

- г) Perissodactyla
 - д) Artiodactyla
41. До якого підкласу належать сумчасті тварини?
- а) Prototheria
 - б) Theria
 - в) Eutheria
 - г) Monotremata
 - д) Metatheria
42. Яка з наведених тварин є представником Першозвірів?
- а) Їжак звичайний
 - б) Качкодзьоб
 - в) Лисиця
 - г) Кріт
 - д) Ведмідь бурий
43. Яка з наведених тварин належить до ряду Хижі?
- а) Вечірниця руда
 - б) Кріт звичайний
 - в) Борсук
 - г) Їжак звичайний
 - д) Вухань
44. Яка латинська назва відповідає виду "Видра"?
- а) *Lutra lutra*
 - б) *Meles meles*
 - в) *Martes martes*
 - г) *Mustela vison*
 - д) *Ursus arctos*
45. Яка латинська назва відповідає виду "Норка американська"?
- а) *Lutra lutra*
 - б) *Meles meles*
 - в) *Martes martes*
 - г) *Mustela vison*

д) *Ursus arctos*

46. Яка з наведених тварин є представником ряду китоподібні?

а) *Gorilla gorilla*

б) *Mustela vison*

в) *Balaenoptera physalus*

г) *Sus scrofa*

д) *Martes martes*

47. Який з наведених фактів найточніше характеризує особливість ряду Однопрохідні (Monotremata) в еволюційному контексті?

а) Вони мають повністю вторинну щелепу

б) В них немає молочних залоз

в) Це єдина група ссавців, яка зберегла клоаку

г) У них повністю редуковані плацентарні структури

д) Вони мають живонародження і утворюють плаценту

48. Яке твердження найточніше стосується ряду Шерстокрили (Dermoptera)?

а) Вони здатні до повного польоту за допомогою м'язових крил

б) Їх головна адаптація – активний політ за принципом ударного крила

в) Вони мають розвинену перетинку для планерування між деревами

г) Вони є справжніми хижаками тропічних лісів

д) Вони мають суцільну діастему та однокамерний шлунок

49. У чому еволюційна спорідненість китоподібних і парнокопитних підтверджується морфологічно?

а) У обох груп збереглися рудименти ключиць

б) Схожістю будови передніх кінцівок як веслових лопат

в) Спільним типом зубів – гетеродонтні

г) Наявністю двох пальців на задніх кінцівках

д) Подібною будовою кісток зап'ястя та тарсуса

50. Який із наведених представників має найпримітивніший тип зубів серед хижих?

а) *Ursus arctos*

б) *Lutra lutra*

в) *Felis silvestris*

г) *Mustela vison*

д) *Meles meles*

51. До якого ряду належать мурахоїди та лінивці?

а) Комахоїдні

б) Неповнозубі

в) Гризуни

г) Примати

д) Парнокопитні

52. Яка з наведених тварин є всеїдним хижаком?

а) Заєць-русак

б) Козуля

в) Вовк сірий

г) Горила

д) Полівка

53. Які з наведених ссавців мають найбільш виражені адаптації до підземного способу життя?

а) *Meles meles*

б) *Lutra lutra*

в) *Vulpes vulpes*

г) *Canis lupus*

д) *Talpa europea*

54. Які з наведених адаптацій є характерними для видр до водного способу життя?

а) Великі та довгі лапи, покриті перетинками для плавання

б) Розвинене терморегулювання завдяки наявності додаткової підшкірної жирової тканини

в) Велика кількість шкірних залоз для покращення гідрофобних властивостей шкіри

г) Сильна здатність до довготривалого утримування дихання під водою

д) Всі варіанти правильні

55. Яка особливість відрізняє індійського слона (*Elephas maximus*) від африканського (*Loxodonta africana*) щодо бивнів?

- а) Бивні є лише у самок
- б) Бивні відсутні в обох статей
- в) Бивні є лише у самців
- г) Бивні більші у самок
- д) Бивні ростуть швидше

56. Яка головна особливість ряду непарнокопитних (*Perissodactyla*) у будові кінцівок?

- а) Найбільш розвинений перший палець
- б) Найбільш розвинений другий палець
- в) Найбільш розвинений третій палець
- г) Всі пальці розвинені однаково
- д) Відсутність пальців

57. Чим закінчуються кінцеві фаланги пальців у непарнокопитних?

- а) Кігтями
- б) Ратицями (копитами)
- в) Присисними дисками
- г) М'якими подушечками
- д) Щітками волосяного покриву

58. Яка кістка відсутня у плечовому поясі непарнокопитних?

- а) Лопатка
- б) Ключиця
- в) Плечова кістка
- г) Ліктьова кістка
- д) Променева кістка

Ключі до тестових завдань

Клас Асцидії *Ascidia*, Сальпи *Salpae*, Апендикулярії *Appendiculariae*. Клас
Головохордові *Cephalochordata* та Круглороті *Cyclostomata*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
б	б	б	а	б	а	в	в	б	а
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
б	а	б	в	в	б	б	б	в	б
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
б	в	а	д	а	б	г	б	б	в
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
б	б	б	б	б	б	д	б	б	а
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
г	а	г	б	б	в	в	г	г	в

Клас Хрящові риби *Chondrichthyes*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
а	г	б	д	в	б	в	а	в	д
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
д	б	а	д	в	в	а	а	в	а
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
в	а	в	б	в	г	а	б	д	д
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
а	г	а	д	д	в	в	а	б	б
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
а	а	б	г	б	б	б	б	б	в

Клас Кісткові риби *Osteichthyes*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
в	а	д	в	а	г	б	б	в	г
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
в	а	а	г	в	б	а	в	г	а

21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
б	а	д	б	б	в	а	г	в	б
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
в	б	б	б	а	б	б	а	а	в
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
а	в	а	в	в	а	б	б	в	д

Клас Земноводні, або Амфібії Amphibia

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
б	в	в	в	г	а	б	а	б	в
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
а	б	б	а	д	а	б	г	в	б
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
д	в	а	б	а	в	б	в	б	в
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
б	б	б	а	б	в	г	г	в	д
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
б	г	б	г	б	д	в	г	г	г

Клас Плазуни, або Рептилії Reptilia

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
а	б	в	б	б	г	д	г	в	г
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
в	г	в	б	а	а	а	а	б	б
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
г	а	б	а	а	в	в	б	в	в
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
в	в	в	б	б	б	в	а	а	б
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
в	б	в	б	в	б	а	б	а	в

Клас Птахи Aves

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
а	б	г	д	д	в	а	б	в	а
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
в	а	б	а	б	г	а	д	а	г
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
б	а	в	а	б	д	а	б	б	г
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
в	а	б	а	г	а	а	г	б	в
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
а	а	г	б	а	в	б	а	б	а
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
в	а	г	а	г	в	а	в	а	а

Клас Ссавці, або Звірі, Mammalia, seu Theria

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
а	в	а	г	а	г	а	в	а	в
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
б	а	б	б	а	в	а	б	д	а
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
в	а	в	а	г	а	в	а	в	а
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
г	а	б	а	в	д	а	г	а	б
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
д	б	в	а	г	в	в	в	г	а
51	52	53	54	55	56	57	58		
б	в	д	д	в	в	б	б		

Рекомендована література

Основна:

1. Власенко Р. П., Маркевич І. В., Кузьменко Л. П. Зоологія хордових : навчальний посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 316 с.
2. Зоологія хордових / ред. проф. Й. В. Царик. Львів : ЛНУ, 2018. 356 с.
3. Кузьменко Л. П., Власенко Р. П. Еволюційна історія хордових : посібник для самостійної роботи студентів. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 115 с.
4. Сухомлін К. Б., Теплюк В. С. Зоологія хордових : методичні рекомендації. Луцьк : Медіа, 2018. 76 с.
5. Шевченко П. Г., Пилипенко Ю. В. Спеціальна іхтіологія : підручник у 2-х томах. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. Т.1. 268 с.

Додаткова:

1. Булахов В. Л. Морфологія та анатомія хордових тварин : навч. посіб. Дніпропетровськ : ДДУ, 1999. 160 с.
2. Булахов В. Л., Пахомов В. О. Функціональна зоологія : підручник. Дніпропетровськ : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2010. 392 с.
3. Кваша В. І., Щегельський С. М. Зоологія хребетних : курс лекцій. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. 174 с.
4. Ковальчук Г. В. Зоологія з основами екології : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2003. 614 с.
5. Крочко Ю. І. Практикум з зоології хребетних (Анатомічна частина) : навчальний посібник для студентів біологічних факультетів державних університетів. Ужгород : ВАТ "Патент", 1999. 200 с.
6. Неведомська Є. О., Маруненко І. М., Бобрицька В. І. Зоологія : навчально-методичний посібник. Полтава : ТОВ «Поліграфічний центр «Скайтек», 2006. 112 с.
7. Мовчан Ю. В. Риби України (визначник-довідник). Київ : Зоомузей ННПМ НАН. України, 2011. 241 с.
8. Романенко В. Д. Основи гідроекології. Київ : Обереги, 2001. 728 с.
9. Савчук М. П. Зоологія безхребетних. Київ : Вища школа, 2002. 308 с.
10. Самарський С. Л. Зоологія хребетних. Київ : Вища школа, 1976. 456 с.

11. Сенік А. Ф., Кулаківська О. П. Зоологія з основами екології. Львів : Каменярь, 2008. 287 с.
12. Царик Й. В., Леснік В. В., Яворський І. П., Горбань І. М., Сребродольська Є. Б. Зоологія хребетних : навчальний посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006.
13. Царик Й. В., Хамар І. С., Дикий І. В. Зоологія хордових : підручник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 356 с.
14. Черкащенко М. І. Орнітологія. Учб. Посібник. Ч.1. Морфологія. Львів, 1974. 84 с.
15. Черкащенко М. І. Орнітологія. Учб. Посібник. Ч.2. Сучасна класифікація птахів. Львів, 1975. 96 с.

Інтернет-ресурси:

1. Червона книга України [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://redbook-ua.org/>
2. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://library.zu.edu.ua/>
3. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>.
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>
5. Птахи України [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://aves.land.kiev.ua/>
6. Пернаті друзі [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://pernatidruzi.org.ua/>
7. Зоологічний музей Національного науково-природничого музею НАН України <https://museumkiev.org/zoology.html>
8. Види риб України [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://goldfishnet.km.ua/fish/>
9. Список ссавців України [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://www.terioshkola.org.ua/ua/fauna/taxalist.htm>